

A2.15 Rząd i wybory

- Poznaj podstawowe instytucje rządowe kraju.
- Wybory i głosowanie.

Rząd	(<i>Governo</i>)	Ustawa	(<i>Lei</i>)
Parlament	(<i>Parlamento</i>)	Prawica	(<i>Direita</i>)
Prezydent	(<i>Presidente</i>)	Lewica	(<i>Esquerda</i>)
Premier	(<i>Primeiro-ministro</i>)	Wybory	(<i>Eleições</i>)
Sejm	(<i>Sejm</i>)	Kampania	(<i>Campanha</i>)
Senat	(<i>Senado</i>)	Frekwencja	(<i>Participação (eleitoral)</i>)
Ministerstwo	(<i>Ministério</i>)	Wybierać	(<i>Escolher / Eleger</i>)
Partia polityczna	(<i>Partido político</i>)	Głosować	(<i>Votar</i>)
Demokracja	(<i>Democracia</i>)		

1. Digitalize o código QR para ver o vídeo, ou leia o texto. (QR: Áudio)

W Polsce **Sejm** i **Senat** tworzą **władzę ustawodawczą**. Sejm przygotowuje nowe **ustawy** i budżet państwa oraz kontroluje rząd. Gdy ustawa jest gotowa, trafia do Senatu. Tam senatorowie dyskutują i mogą proponować **poprawki**. Potem ustawa wraca do Sejmu, gdzie odbywa się dalsza praca i decyzje.

Na Polônia, a **Câmara dos Deputados** e o **Senado** formam o **poder legislativo**. A Câmara dos Deputados prepara novas **leis** e o orçamento do Estado e fiscaliza o governo. Quando uma lei está pronta, ela vai para o Senado. Lá, os senadores discutem e podem propor **emendas**. Depois, a lei volta para a Câmara dos Deputados, onde ocorre o trabalho posterior e as decisões.

1. Ile lat trzeba mieć, żeby zostać senatorem?
 - a. Dwadzieścia pięć lat
 - b. Trzydzieści lat
 - c. Dwadzieścia jeden lat
 - d. Osiemnaście lat
2. Co Sejm tworzy oprócz nowych ustaw?
 - a. Nowe województwa
 - b. Policję i szkoły
 - c. Paszporty
 - d. Budżet państwa

1-b 2-d

2. Gramática: Plural de adjetivos não pessoais: wolny -> wolne

Os adjetivos não masculinos pessoais no plural descrevem substantivos que não são um grupo com homens, ou seja, coisas, animais, mulheres ou grupos mistos sem homens.

1. Os adjetivos não masculinos pessoais têm sempre a terminação -e, sem exceções.

Przymiotnik	(adjetivo)	Końcówka	(terminação)	Forma (l. mn. niemieškoos.)	(forma (pl. não masculino pessoal))
demokratyczny <i>(democrático)</i>	-e	demokratyczne <i>(democráticas)</i>			
wolny <i>(livre)</i>	-e	wolne <i>(livres)</i>			
ważny <i>(importante)</i>	-e	ważne <i>(importantes)</i>			
nowy <i>(novo)</i>	-e	nowe <i>(novas)</i>			
trudny <i>(difícil)</i>	-e	trudne <i>(difíceis)</i>			

1. Widziałem _____ plakaty wyborcze na ulicy. *(Vi novos cartazes eleitorais na rua.)*
a. nowi b. nową c. nowe d. nowy
2. W tych wyborach _____ decyzje podejmuje parlament. *(Nestas eleições, decisões importantes são tomadas pelo parlamento.)*
a. ważny b. ważni c. ważne d. ważną

1. nowe 2. ważne

Rewrite the phrases (QR: IA+)

1. To jest nowa umowa. To są ... umowy.

(Esta é uma nova parceria. Estas são novas parcerias.)
2. To jest trudna praca. To są ... prace.

(Este é um trabalho difícil. Estes são trabalhos difíceis.)
3. To jest ważna informacja. To są ... informacje.

(Esta é uma informação importante. Estas são informações importantes.)
1. To jest nowa umowa. To są nowe umowy. 2. To jest trudna praca. To są trudne prace. 3. To jest ważna informacja. To są ważne informacje.

3.Exercícios

1. Associe os itens que têm um significado relacionado.

a. wybory	1. ile osób głosuje
b. głosować	2. decydować o wyborze
c. wybierać	3. głosowanie
d. frekwencja	4. oddawać głos

a-3 b-4 c-2 d-1

2. Informação da Prefeitura: eleições e votação (QR: Áudio)

Preencha as lacunas: rząd, Wybieramy, premier, wybory, głosowania, frekwencja

Urząd Miasta informuje: w najbliższą niedzielę odbędą się (1) _____ parlamentarne. (2) _____ posłów do Sejmu i senatorów do Senatu. Lokale wyborcze będą otwarte od 7:00 do 21:00. Do (3) _____ potrzebny jest dowód osobisty lub paszport. Aktualny adres lokalu można sprawdzić na stronie urzędu.

Parlament uchwała ustawy, a (4) _____ je realizuje. Rządem kieruje (5) _____, a ministrowie pracują w ministerstwach. Wysoka (6) _____ jest ważna dla demokracji. Jeśli w dniu wyborów jesteś poza miejscem zamieszkania, możesz wcześniej złożyć wniosek o zaświadczenie do głosowania.

A Prefeitura informa: no próximo domingo acontecerão as eleições parlamentares. Elegemos deputados para o Sejm e senadores para o Senado. As seções eleitorais estarão abertas das 7:00 às 21:00. Para votar, é necessário o documento de identidade ou passaporte. O endereço atual da seção pode ser verificado no site da prefeitura.

O Parlamento aprova leis, e o governo as executa. O governo é chefiado pelo primeiro-ministro, e os ministros trabalham nos ministérios. Uma alta participação é importante para a democracia. Se no dia das eleições você estiver fora do seu local de residência, pode apresentar previamente um pedido de certificado para votar.

(1) wybory, (2) Wybieramy, (3) głosowania, (4) rząd, (5) premier, (6) frekwencja

1. Jakie dokumenty są potrzebne do głosowania i gdzie można sprawdzić adres lokalu wyborczego?
- _____

3. Ouça o fragmento de áudio e escolha a resposta correta. (QR: Áudio)

	Verdadeiro	Falso
1. Osoba mówi, że w przyszłym tygodniu planuje oddać głos w wyborach.	☐	☐
2. Z nagrania wynika, że parlament w Polsce składa się tylko z Senatu.	☐	☐
3. Osoba już wie, gdzie będzie jej lokal wyborczy.	☐	☐

1-V 2-X 3-V

4. Escolha a solução correta

1. Wczoraj w telewizji _____ debatę o wyborach i frekwencji. *(Ontem, na televisão, vi um debate sobre as eleições e a participação eleitoral.)*
a. widzę b. widziałam c. widzieliśmy d. widziałem
 2. W zeszłym tygodniu _____ partię polityczną na podstawie programu i kampanii. *(Na semana passada, escolhi um partido político com base no programa e na campanha.)*
a. wybierałam b. wybraliśmy c. wybierałem d. wybieram
 3. W ostatnich wyborach _____ w lokalnej komisji niedaleko domu. *(Nas últimas eleições, votámos numa comissão local perto de casa.)*
a. głosowałam b. głosowaliśmy c. głosowali d. głosujemy
1. widziałem 2. wybierałam 3. głosowaliśmy

5. Roleplay - diálogos (QR: Áudio)

W drodze na wybory

- Kasia (sąsiadka):** Cześć, Marek. Idziesz dzisiaj na wybory? Jeszcze się waham, czy iść i oddać głos.
(Olá, Marek. Você vai hoje às eleições? Ainda estou em dúvida se devo ir e votar.)
- Marek (sąsiad):** Cześć. Tak, pójdę po pracy — frekwencja jest ważna dla demokracji i warto pokazać, co myślimy.
(Olá. Sim, vou depois do trabalho — a participação é importante para a democracia e vale a pena mostrar o que pensamos.)
- Kasia (sąsiadka):** W kampanii każda partia mówi co innego — prawica, lewica — i trudno mi wybrać.
(Na campanha, cada partido diz uma coisa diferente — direita, esquerda — e é difícil para mim escolher.)
- Marek (sąsiad):** Rozumiem. Ja wybieram partię z konkretnym planem, nie tylko hasłami. Najważniejsze, żeby w ogóle pójść i zagłosować.
(Entendo. Eu escolho um partido com um plano concreto, não apenas slogans. O mais importante é ir e votar de qualquer forma.)
- Kasia (sąsiadka):** Masz rację. Dobrze, pójdę — chcę mieć wpływ na to, kto będzie rządzić.
(Você tem razão. Está bem, vou — quero ter influência sobre quem vai governar.)

1. Dlaczego Kasia ma wątpliwości przed głosowaniem?
-

6. Falar: traduzir e responder (QR: IA+)

Moim zdaniem ważne są wolne i uczciwe wybory. / Głosuję na kandydata lub na partię polityczną.
/ W czasie kampanii często słyszę obietnice i informacje o programie.

1. Czy bierzesz udział w wyborach? Powiedz krótko, dlaczego tak lub dlaczego nie.

2. Jak według ciebie powinna wyglądać dobra kampania wyborcza w Polsce? Podaj jeden przykład, co jest ważne.

7. Escrita: WhatsApp (QR: IA+)

Cześć! Tu Ania z pracy.

Widziałam, że w przyszłym miesiącu są **wybory** w Polsce. Mieszkam teraz w Hadze i nie wiem, jak to działa za granicą. Czy też chcesz **głosować**?

Może wiesz, gdzie jest komisja i czy trzeba się wcześniej zapisać? Czy lepiej iść razem w sobotę czy w niedzielę?

Daj znać, proszę.
Ania

Escreva uma resposta apropriada: *Też chcę głosować, ale nie wiem, czy trzeba się zapisać. / Możemy iść razem w sobotę/niedzielę o... / Sprawdzę informacje na stronie ambasady i napiszę wieczorem.*

Verbos importantes	Widzieć (ver)	Wybierać (escolher)	Głosować (votar)
ja	Czas przeszły widziałem/widziałam	Czas przeszły wybierałem/wybierałam	Czas przeszły głosowałem / głosowałam
ty	widziałeś/widziałas	wybierałeś/wybierałaś	głosowałeś / głosowałaś
on/ona/ono	widział/widziała/widziało	wybierał/wybierała/wybie­rało	głosował / głosowała / głosowało
my	widzieliśmy/widziałyśmy	wybieraliśmy/wybierałyśmy	głosowaliśmy / głosowałyśmy
wy	widzieliście/widziałyście	wybieraliście/wybierałyście	głosowaliście / głosowałyście
oni/one	widzieli/widziały	wybierali/wybierały	głosowali / głosowały